

BERÄTTELSE

TILL

1935 ÅRS LAGTIMA RIKSDAG

ANGÅENDE

RIKSBANKEN

AV

RIKSDAGENS REVISORER

år 1934.

STOCKHOLM
RIKSBANKENS SEDELTRYCKERI
1934.

Till 1935 års lagtima riksdag.

Undertecknade, av innevarande års riksdag utsedda revisorer, vilka enligt föreskrift i riksdagsordningens 72 § den 17 september 1934 påbörjat och denna dag fullbordat granskningen av riksbankens tillstånd och förvaltning, få härmed avgiva den berättelse därom, som i 6 § av den för riksdagens revisorer gällande instruktion finnes föreskriven.

Riksbankens räkenskaper för år 1932 äro granskade av förra årets revisorer och vid 1934 års riksdag har ansvarsfrihet blivit fullmäktige i riksbanken beviljad dels för förvaltningen under år 1932 av bankens såväl huvudkontor som samtliga avdelningskontor i orterna dels ock för de beslut och åtgärder, som finnas antecknade i fullmäktiges protokoll från och med den 10 januari 1933 till och med den 9 januari innevarande år.

Den nu förrättade granskningen har till följd härav omfattat riksbankens räkenskaper för år 1933 och därjämte den del av det löpande årets förvaltning, som är redovisad i fullmäktiges protokoll från den 10 januari till tiden för revisionsförrättningens början, och hava revisorerna för berörda granskningsarbete fått emottaga dels berättelse av fullmäktige om riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning samt om Tumba pappersbruk, dels fullmäktiges protokoll och skrivelser för ifrågavarande tid jämte riksbankens och brukets räkenskaper för år 1933 dels ock styrelsernas vid avdelningskontoren berättelser om dessa kontors rörelse tillika med de utlåtanden, vilka beträffande granskningen av samma kontors förvaltning under sistlidna år blivit av de därtill särskilt utsedda revisorerna avgivna.

Riksbankens grund- och reservfond m. m.

§ 1.

Enligt 1933 års bokslut hava riksbankens inkomster och vinster utöver dess utgifter och förluster under samma år utgjort:

1932		1933
Kr. 12,480,570: 39	nettovinsten å den egentliga riksbanksrörelsen	kr. 8,787,987: 75
„ 2,042,483: 84	och nettovinsten å avbetalningslånefonden	„ 1,803,878: 56
Kr. 14,523,054: 23	samt riksbankens vinst i sin helhet för år 1933 så- ledes belöpt sig till	kr. 10,591,866: 31
	Av bokslutet framgår vidare, att riksbankens tillgångar utöver dess skulder vid 1933 års slut ut- gjordes av:	
„ 50,000,000: —	grundfonden å	kr. 50,000,000: —
„ 20,000,000: —	och reservfonden å	„ 20,000,000: —
	samt följande reserverade medel, nämligen:	
	återstående vinstmedel från	
„ 2,323,560: 98	föregående år	kr. 2,846,615: 01
„ 14,523,054: 23	och vinst för år 1933	„ 10,591,866: 31
		„ 13,438,481: 32
„ 86,846,615: 01	1933 års bokslut utvisar alltså för riksbanken ett kapitalöverskott av	kr. 83,438,481: 32
„ 44,000,000: —	Härtill kommer den under riksbankens förvalt- ning stående fonden för utlämnande av avbetalnings- lån, uppgående vid 1933 års slut till ett belopp av . .	„ 44,000,000: —

Riksbankens
grundfond;
översikt av
bankens
ställning m. m.

Av kvarstående vinstmedel samt riksbankens vinst för år 1933 har ett belopp av 13,000,000 kronor överlämnats till statsverket.

Jämlikt beslut vid 1934 års riksdag skall av riksbankens vinst för år 1934 ett belopp av 7,000,000 kronor överlämnas till statsverket.

Riksbankens rörelse under år 1933.

Egentliga riksbanksrörelsen.

§ 2.

Tillgångar och
skulder.

Från riksbankens utgående balansräkning den 31 december 1933 meddelas här följande huvudposter:

Tillgångar:		
1932		1933
Kr. 205,979,096: 86	Metallisk kassa (enligt § 8 i lagen för Sveriges riksbank)	kr. 259,751,081: 27
” —: —	Guld i utlandet	” 110,587,765: 73
” 18,672,288: 13	Annan kassatillgång	” 13,818,428: 06
” 240,382,099: 01	Statspapper och obligationer	” 227,891,311: 55
” 204,891,455: 27	Lånerörelsen, diskonterade växlar och lån m. m. . .	” 56,430,043: 24
” 214,471,023: 50	Utrikesrörelsen, fordran hos utländska banker, växlar m. m.	” 448,991,809: 43
” 19,704,879: 91	Övriga tillgångar och fordringar	” 5,693,336: 31
” —: —	Kursdifferenskonto	” 102,798,140: 25
Kr. 904,100,842: 68		Summa kr. 1,225,961,915: 84

Skulder:

Kr. 598,214,839: 90	Utelöpande sedlar	kr. 647,594,983: 90
” 988,723: 87	Postväxelräkning	” 1,560,374: 87
” 201,567,470: 35	Giroräkning	” 469,451,751: 38
” —: —	Depositions- samt upp- och avskrivningsräkning . .	” 4,880,585: 99
” 386,934: 21	Lånerörelsen, beräknade räntor m. m.	” 56,813: 87
” 896,000: 11	Utrikesrörelsen, skuld till utländska banker m. m. . .	” 3,110,484: 92
” 182,141: 59	Upphörda lånegrenar	” 179,888: 17
” 15,018,117: 64	Övriga skulder	” 15,688,551: 42
Kr. 817,254,227: 67		Summa kr. 1,142,523,434: 52
” 86,846,615: 01	Efter tillägg härtill av riksbankens under § 1 härovan angivna behållna tillgångar	” 83,438,481: 32
Kr. 904,100,842: 68	erhålles det under rubriken tillgångar upptagna beloppet	kr. 1,225,961,915: 84

Riksbankens inom linjen förda tillgångar och skulder utgjorde vid slutet av år 1933:

1932		1933	
Kr. 13,159,840: 22	<i>Tillgångar</i> (inventariervärdet av papper för riksbankens eget behov, metallvärdet av riksbankens mynt- och medaljsamling och taxeringsvärdet av riksbankens fastigheter)	kr.	13,774,152: 62
„ 1,662,159: 92	<i>Skulder</i> (utelöpande transport- och bankosedlar, lånebanksobligationer m. m.)	„	1,662,092: 42

Såsom riksbankens inkomster och vinster samt utgifter och förluster under år 1933 å den egentliga riksbanksrörelsen redovisas följande huvudposter:

Inkomster och utgifter.

Inkomster och vinster:

Kr. 16,803,430: 40	Lånerörelsen	kr.	2,976,163: 55
„ —: —	Utrikesrörelsen	„	1,561,526: 05
„ 5,959,736: 36	Statspapper och obligationer	„	9,131,570: 39
„ 679,813: 40	Övriga inkomster och vinster	„	686,793: 17
Kr. 23,442,980: 16		Summa kr.	14,356,053: 16

Utgifter och förluster:

Kr. 24,911: 94	Lånerörelsen	kr.	63: 21
„ 4,978,715: 50	Utrikesrörelsen	„	—: —
„ 7,740: 78	Upphörda lånegrenar	„	7,667: 76
	<i>Förvaltningskostnad:</i>		
„ 3,100,223: 62	Arvoden och avlöningar	kr.	3,094,289: 06
„ 259,038: 38	Pensioner till f. d. befattningshavare vid riksbanken	„	254,512: 64
„ 353,301: 03	Dyrtidstillägg	„	293,922: 97
„ 869,173: 53	Förvaltningsutgifter för banken i dess helhet	„	880,636: 64
„ 917,386: 97	Särskilda förvaltningsutgifter vid huvudkontoret	„	905,506: 74
„ 451,918: 02	Övriga utgifter och förluster*)	kr.	131,466: 39
Kr. 10,962,409: 77		Summa kr.	5,568,065: 41
„ 23,442,980: 16	Sedan från ovan omförmälda inkomster och vinster dragits nyssnämnda utgifter och förluster	kr.	14,356,053: 16
„ 10,962,409: 77		„	5,568,065: 41
Kr. 12,480,570: 39	återstår den förut uppgivna nettovinsten under år 1933 å den egentliga riksbanksrörelsen	kr.	8,787,987: 75

*) Därav 14,485 kronor 92 öre förskingrade medel.

§ 3.

Riksbankens
avlönings-
kostnader m. m.

Såsom under närmast föregående paragraf angivits redovisas arvoden och avlöningar vid riksbanken under år 1933 med sammanlagt 3,094,289 kronor och 06 öre. Detta belopp kan specificeras sålunda:

Fullmäktige:

1932		1933
Kr. 122,228: 86	Arvoden	kr. 142,464: 84
„ 9,728: 17	Ersättningar till fullmäktiges vikarier ..	„ 7,374: 25 kr. 149,839: 09

Tjänstemännen:

Kr. 2,414,078: 56	Avlöningar till ordinarie tjänstemän ..	kr. 2,403,833: 98
„ 51,604: 32	Vikariatsersättningar	„ 51,453: 46
„ 21,600: —	Arvoden till styrelseledamöter vid avdelningskontoren i Göteborg och Malmö ..	„ 21,600: —
„ 92,000: —	Arvoden till styrelseledamöter vid övriga avdelningskontor	„ 92,000: —
„ 9,241: 66	Arvoden till ombudsmännen vid avdelningskontoren i Göteborg, Malmö o. Luleå ..	„ 6,800: —
	Avlöningar till övriga icke-ordinarie befattningshavare:	
	Avlöningar m. m.	kr. 304,610: 67
„ 330,240: 83	Arvoden över stat	„ 19,471: 97 „ 324,082: 64
„ 2,400: —	Bidrag till utländska studieresor	„ 4,000: —
„ 100: —	Övergångsavlöningsstat vid avdelningskontoret i Göteborg	„ —: —
„ 47,001: 22	Övriga utgifter	„ 40,679: 89 kr. 2,944,449: 97
Kr. 3,100,223: 62		Kronor 3,094,289: 06

Avbetalningslånefonden.

§ 4.

Vinst och
tillgångar.

Riksbankens vinst å avbetalningslånefonden har, såsom ovan under § 1 angivits, under år 1933 uppgått till 1,803,878 kronor 56 öre.

Rörande fondens tillgångar den 31 december 1933 hänvisas till bankoutskottets memorial nr 1934: 1.

Spannmålskreditfonden.

§ 5.

Å spannmålskreditfonden, vilken inrättats enligt beslut av 1930 års riksdag, redovisade riksbanken den 30 juni 1934 följande tillgångar och skulder:

Tillgångar
och
skulder.

Tillgångar:

1932		1933
	Å giroräkning i riksbanken:	
Kr. 680,000: —	vid huvudkontoret	kr. 1,130,000: —
	vid avdelningskontoret	
” 80,960: 57	i Malmö	” 492,440: 30
” 105,258: 84	i Halmstad	” 27,577: 54
” 21,214: 22	i Kristianstad	” 568,813: 76
” 230,403: 30	i Vänersborg	” —: —
	Å kassakreditivräkning:	
	vid avdelningskontoret	
Kr. 119,039: 43	i Malmö	kr. 7,559: 70
” 244,741: 16	i Halmstad	” 322,422: 46
” 698,785: 78	i Kristianstad	” 401,186: 24
” 319,596: 70	i Vänersborg	” 550,000: —
Kr. 2,500,000: —		Summa kr. 3,500,000: —

Skulder:

	Fondens kapitaltillgångar:	
Kr. 680,000: —	vid huvudkontoret	kr. 1,130,000: —
	vid avdelningskontoret	
” 200,000: —	i Malmö	” 500,000: —
” 350,000: —	i Halmstad	” 350,000: —
” 720,000: —	i Kristianstad	” 970,000: —
” 550,000: —	i Vänersborg	” 550,000: —
Kr. 2,500,000: —		Summa kr. 3,500,000: —

Lån i form av kassakreditiv hava under budgetåret 1933—1934 utlämnats med nedan angivna belopp:

Kr. 73,888: 80	vid huvudkontoret	kr. 642,852: 03
	vid avdelningskontoret	
” 721,121: 05	i Malmö	” 821,304: 62
” 402,121: 88	i Halmstad	” 477,577: 12
” 733,032: 18	i Kristianstad	” 1,102,918: 99
” 634,679: —	i Vänersborg	” 550,000: —
Kr. 2,564,842: 91		Summa kr. 3,594,652: 76

Om härtill lägges vid slutet av budgetåret 1932—1933 å kassakreditiv-
räkning utestående belopp vid avdelningskontoret:

1932		1933	
Kr. —:—	i Malmö	kr. 119,039: 43	
” —:—	i Halmstad	” 244,741: 16	
” —:—	i Kristianstad	” 698,785: 78	
” 199,980: 67	i Vänersborg	” 319,596: 70	kr. 1,382,163: 07
Kr. 2,764,823: 58	samt från den sålunda erhållna summan		kr. 4,976,815: 83
	drages under budgetåret 1933—1934 gjorda inbetalningar, utgörande vid:		
Kr. 73,888: 80	huvudkontoret	kr. 642,852: 03	
” 602,081: 62	avdelningskontoret i Malmö	” 932,784: 35	
” 157,380: 72	” i Halmstad	” 399,895: 82	
” 34,246: 40	” i Kristianstad	” 1,400,518: 53	
” 515,062: 97	” i Vänersborg	” 319,596: 70	kr. 3,695,647: 43
Kr. 1,382,660: 51			
” 1,382,163: 07	erhålles ovan under rubriken tillgångar angivna å kassa- krediträkning den 30 juni 1934 utestående belopp....		
			kr. 1,281,168: 40

Till fonden har, såsom av sammanställningen framgår, under budgetåret
överförts 1,000,000 kronor, jämlikt beslut vid 1933 års riksdag.

Å fonden har under budgetåret i räntor influtit 61,500 kronor 92 öre,
vilket belopp överlämnats till riksgäldskontoret för att tillföras statsregleringen.

Riksbankens pappersbruk.

§ 6.

Det i Tumba bruks räkenskaper upptagna värdet av brukets årstillverkning under år 1933 utgör för:

Brukets
tillverkning.

1932		1933	
Kr. 545,665: 09	sedelpapper.....	kr. 490,744: 62	
„ 24,735: 70	stämpelpapper	„ 38,367: 80	
„ 30,448: —	kupong och obligationspapper	„ 28,147: 90	
„ 6,040: 42	lagerpapper.....	„ —: —	
„ 746: 87	övriga sorter	„ 9,505: 03	kr. 566,765: 35
„ 17,737: 26	lumpapp.....	„	15,912: 12
Kr. 625,373: 84		Summa kr.	582,677: 47

Papperstillverkningen har under året lämnat vinst enligt nedanstående:

Kr. 607,636: 08	värde av tillverkat papper.....	kr. 566,765: 35	
„ 70,879: 43	papper under arbete till år 1934	„ 115,867: 17	kr. 682,632: 52
Kr. 678,515: 51			

varifrån avgår:

Kr. 92,998: 74	papper under arbete från år 1932	kr. 70,879: 43
----------------	--	----------------

omkostnader:

Kr. 244,334: 21	arbetslöner	kr. 257,088: 63	
„ 64,855: 55	materialkostnader	„ 64,341: 65	
„ 41,753: 29	löner, arvoden etc.	„ 43,089: 57	
„ 46,619: 06	pensioner	„ 52,370: 39	
„ 38,593: 69	bränsle, kraft, belysning.....	„ 39,102: 18	
„ 57,770: 40	reparationer	„ 50,629: 43	
„ 11,161: 97	skatter, försäkringar.....	„ 15,549: 38	
„ 82,428: 15	diverse	„ 83,775: 28	kr. 605,946: 51
Kr. 680,515: 06		Summa kr.	676,825: 94
„ —: —	Vinst år 1933	„	5,806: 58
„ 1,999: 55	Förlust år 1932	„	—: —
Kr. 678,515: 51		Totalsumma kr.	682,632: 52

Brukets
vinst.

Bruket redovisar vinst å följande verksamhetsgrenar:

1932		1933	
Kr.	2: 42	brukets papperslager i riksbanken	kr. 1: 96
„	435: 13	kuverttillverkningen	„ 487: 77
„	1,501: 59	försålt utskottspapper	„ 3,692: 22
„	9: 20	försålt utskottspapp	„ —: —
„	48: —	sågen	„ —: —
„	248: 26	försålda kuvert	„ 485: 91
„	1,023: 74	Tumba hemman	„ —: —
„	5,119: 18	papptillverkningen	„ 6,724: 43
„	—: —	hyresinkomst	„ 80: —
„	—: —	papperstillverkningen	„ 5,806: 58
„	—: —	överskott vid inventering	„ 1,405: 19
			kr. 18,684: 06
Sedan härifrån avdrages:			
Kr.	1,999: 55	förlust å papperstillverkningen	„ —: —
„	1,117: 66	„ å växthusrörelsen	„ 1,328: 93
„	—: —	„ å Tumba hemman	„ 181: 24
			kr. 1,510: 17
Kr.	5,270: 31	återstår brukets nettovinst för året	kr. 17,173: 89

Vinsten har disponerats för avskrivningar å:

Kr.	3,597: 18	fasta inventarier	kr. 3,445: 33
„	683: 30	lösa inventarier	„ 13,419: 86
„	304: 10	utlämnad ved	„ 308: 70
„	685: 73	diverse	„ —: —
Kr.	5,270: 31		Summa kr. 17,173: 89

Brukets
tillgångar.

Brukets kapitalbehållning redovisas den 31 december 1933 sålunda:

Kr.	5,116: —	kassabehållning	kr. 10,422: 96
„	305,000: —	Tumba bruks egendom	„ 305,000: —
„	68,906: 51	fasta inventarier	„ 65,461: 18
„	124,481: 20	lösa inventarier	„ 116,114: 91
„	186,591: 47	i lager befintligt papper, papp och kuvert	„ 140,927: 57
„	75,721: 93	värdet av papper och papp under arbete till år 1934	„ 119,613: 51
„	167,666: 31	förråd	„ 132,053: 82
„	18,124: 51	fordringar	„ 10,770: 64
Kr.	951,607: 93		Summa kr. 900,364: 59

Behållningens minskning 51,243 kronor 34 öre utgör skillnaden mellan det papperstillverkningen gottskrivna, till tillverkningskostnaden upptagna värdet av levererat sedelpapper 641,795 kronor 34 öre och från riksbanken erhållen likvid för nämnda papper 590,552 kronor.

Riksbankens sedeltryckeri.

§ 7.

Inkomster och utgifter å riksbankens sedeltryckeri uppgingo under år 1933 till följande belopp: Inkomster och utgifter.

inkomster:

1932		1933
Kr. 46,857: 44	blankettryck m. m. till riksbanken	kr. 51,631: 89
„ 130,398: 40	stämplar m. m. till generalpoststyrelsen	„ 86,848: 16
„ 75,069: 75	andra beställningar	„ 98,341: 70
<u>Kr. 252,325: 59</u>		<u>kr. 236,821: 75</u>

utgifter:

Kr. 480,250: 50	avlöningar	kr. 471,753: 17
„ 2,525: 12	pensioner	„ 1,385: 12
„ 57,869: 99	material	„ 54,138: 06
„ 21,490: 06	inventarier	„ 13,411: 74
„ 3,996: 13	reparationer av maskiner m. m.	„ 3,158: 31
„ 6,649: 66	gas och elektricitet	„ 6,177: 40
„ 64,200: 10	stämpelpapper	„ 38,367: 80
„ 4,696: 75	experiment	„ 5,043: 50
„ 12,968: 44	övriga utgifter	„ 15,048: 64
<u>Kr. 654,646: 75</u>		<u>kr. 608,483: 74</u>
„ 402,321: 16	Utgifterna överstego således under år 1933 inkomsterna med	kr. 371,661: 99

Sedeltrycket har under år 1933 omfattat följande antal sedlar, nämligen:

av 100 kronors valör	966,800 st.
» 50 » »	711,900 »
» 10 » »	12,200,000 »
» 5 » »	7,800,000 »
eller sammanlagt	<u>21,678,700 st.</u>

§ 8.

Riksbankens
vinst.

Riksbankens vinst å den egentliga riksbanksrörelsen uppgick år 1930, det sista år då guldmyntfot var gällande, till 14,006,846 kronor 93 öre, men sist förflutna år till endast 8,787,987 kronor 75 öre. Om vinsten utan avdrag av utgifter och förluster fördelas på nedanstående huvudgrenar av rörelsen ställer sig en jämförelse sålunda:

	1930	1933	
Lånerörelsen	8,337,711: 10	2,976,163: 55	— 5,361,547: 55
Utrikesrörelsen	6,659,684: 93	1,561,526: 05	— 5,098,158: 88
Statspapper och obligationer	4,512,771: 48	9,131,570: 39	+ 4,618,798: 91

I fråga om statspapper och obligationer har vinsten sålunda ökats men däremot nedgått beträffande lånerörelsen och utrikesrörelsen. För lånerörelsens del sammanhänger detta givetvis med den minskade utlåningen. Sålunda hade växeldiskonteringen under år 1933 nedgått till ett jämförelsevis obetydligt belopp. Omsättningen på utrikesrörelsen har däremot hållit sig väl uppe såsom framgår av nedanstående översikt:

	1930	1933
Bokfört värde vid årets ingång	265,296,031: 71	213,575,023: 39
tillkommit under året	2,389,365,410: 11	2,541,348,277: 52
	2,654,661,441: 82	2,754,923,300: 91
avgått under året	2,264,362,047: 93	2,308,686,986: 46
bokfört värde vid årets slut	390,299,393: 89	446,236,314: 45

Omsättningen har således varit väl så hög under år 1933 som under år 1930. Att vinsten trots detta blivit avsevärt lägre sammanhänger delvis och huvudsakligen därmed att utländska växlar på grund av den lägre räntefoten under år 1933 lämnat lägre avkastning samt därmed att marginalen vid köp och försäljning av utländska valutor under år 1933 varit betydligt snävare än tidigare varit fallet. Enligt inhämtade upplysningar torde marginalen i fråga om pund sterling under guldmyntfotens tid ha legat vid 2 öre eller däromkring, medan riksbanken numera efter kronans anknytning till pundet vid en växelkurs av 19 kronor 40 öre säljer till kurs som ligger högst ett halvt öre över köpkursen.

Revisorerna hava ansett denna fråga vara av den vikt, att den bör bringas till riksdagens kännedom.

§ 9.

Avbetalnings-
lånefonden.

Efter framställning från fullmäktige i riksbanken beslöt 1930 års riksdag att höja avbetalningslånefonden med 2 miljoner kronor från 42 till 44 miljoner kronor. Det utlånade beloppet hade nämligen vid utgången av år 1929 nedgått till 790,814 kronor. I fullmäktiges skrivelse till bankoutskottet motiverades den föreslagna höjningen bland annat därmed, "att fonden kan sägas fylla ett verkligt behov . . . i synnerhet beträffande vissa delar av landet. Orsaken härtill torde bland annat vara, att de enskilda sparbankerna, vilka hava möjlighet att utlämna borgenslån till jämförelsevis låg räntefot,

i mycket olika utsträckning placerat sina medel i sådana lån och på sina håll helt avstått från dylik placering”.

I sin berättelse till bankoutskottet vid 1934 års riksdag angående riksbankens tillstånd, rörelse och förvaltning anförde fullmäktige i samband med omnämmandet, att räntesatsen för nya lån från avbetalningslånefonden från och med den 20 november 1933 nedsatts till 4 %, att ”i tider med mera utpräglad tendens på penningmarknaden torde det emellertid vara av viss betydelse att kunna anpassa denna räntesats efter det allmänna ränteläget”.

Enligt av riksbanken till revisorerna lämnad redogörelse uppgick det utlånade beloppet av avbetalningslånefonden den 16 oktober 1934 till 9,677,607 kronor 77 öre, vilket innebär en ökning med 2,649,390 kronor 26 öre sedan 1933 års utgång. Utlånade lån och inestående belopp fördelade sig på de olika kontoren enligt nedanstående sammanställning:

	Av fonden tilldelade medel		Utlånade lån		Inestående belopp	
	Kr.		Kr.		Kr.	
Huvudkontoret	11,470,000	—	10,105,981	83	1,364,018	17
Avdelningskontoret i:						
Göteborg	2,870,000	—	2,718,208	64	151,791	36
Malmö	2,000,000	—	1,629,165	15	370,834	85
Falun	1,320,000	—	1,024,256	—	295,744	—
Gävle	1,300,000	—	1,054,448	—	245,552	—
Halmstad	840,000	—	676,158	—	163,842	—
Härnösand	1,060,000	—	696,383	—	363,617	—
Jönköping	2,180,000	—	1,704,602	—	475,398	—
Kalmar	900,000	—	680,464	—	219,536	—
Karlskrona	1,200,000	—	802,988	—	397,012	—
Karlstad	700,000	—	621,924	—	78,076	—
Kristianstad	750,000	—	433,162	—	316,838	—
Linköping	1,800,000	—	1,075,871	—	724,129	—
Luleå	2,100,000	—	1,515,675	61	584,324	39
Mariestad	470,000	—	372,748	—	97,252	—
Norrköping	1,330,000	—	807,897	—	522,103	—
Nyköping	750,000	—	538,057	—	211,943	—
Sundsvall	1,350,000	—	728,627	—	621,373	—
Umeå	1,760,000	—	1,260,608	—	499,392	—
Uppsala	1,750,000	—	1,502,432	—	247,568	—
Visby	1,300,000	—	810,410	—	489,590	—
Vänersborg	750,000	—	636,480	—	113,520	—
Västerås	1,000,000	—	687,256	—	312,744	—
Växjö	440,000	—	281,365	—	158,635	—
Örebro	1,100,000	—	834,358	—	265,642	—
Östersund	1,510,000	—	1,122,867	—	387,133	—
Summa kronor	44,000,000	—	34,322,392	23	9,677,607	77

Revisorernas-
uttalande.

Penningmarknaden kännetecknas för närvarande av ovanligt låga räntor. Flerstädes torde även avbetalningslån kunna erhållas till lägre räntekostnad än som är möjligt vid anlåtande av avbetalningslånefonden och understundom även till ur andra synpunkter förmånligare villkor för låntagaren, vari anledningen till den minskade utlåningen från avbetalningslånefonden åtminstone delvis torde vara att finna. Visserligen kan det måhända med visst fog sägas, att avbetalningslånefonden under tider med låg ränta icke har samma uppgift att fylla som då räntenivån är högre, men å andra sidan kvarstår enligt revisorernas mening riktigheten i det ovan anförda uttalandet av fullmäktige till bankoutskottet vid 1930 års riksdag.

Revisorerna hava med ovanstående ansett sig böra bringa minskningen av utlåningen från fonden till riksdagens kännedom.

§ 10.

Kostnaderna för
sedelpapper.

Tillverkningskostnaderna för sedelpapper vid Tumba bruk uppgick enligt lämnad uppgift under år 1933 till omkring 28 å 30 kronor per kilogram. Enligt av revisorerna inhämtade upplysningar lär priset per kilogram i Norge numera vara 9 kronor 60 öre och flerstädes utomlands ända ned till 5 kronor per kilogram. Kvaliteterna äro dock icke direkt jämförbara. Emellertid lär även ett med Tumba-papperet jämförligt sedelpapper vara möjligt att framställa till en kostnad, som väsentligen understiger den nuvarande, även om man skulle nödgas räkna med något högre kostnad än som ovan angivits för utlandet.

En förutsättning för kostnadernas nedbringande torde dock då vara övergång från tillverkning för hand till maskintillverkning. En dylik omläggning torde dessutom kunna föra med sig lägre kostnader för papperets limning och lägre tryckningskostnader, enär papperet kan göras mera homogent och i större format. Det kan anföras, att numera, förutom vårt land, endast Danmark och Finland låta framställa sitt sedelpapper för hand.

Revisorerna hava, utan att i frågans nuvarande outredda skick vilja taga ställning, ansett sig böra bringa ovanstående jämförelse till riksdagens kännedom.

§ 11.

Besök i
riksbanken.

Revisorerna hava avlagt besök i riksbanken, vilket besök ej föranlett något uttalande från revisorernas sida.

§ 12.

Deltagande i
revisionen.

I revisionen av riksbankens styrelse och förvaltning hava samtliga undertecknade revisorer deltagit.

§ 13.

Tillstyrkan av
ansvarsfrihet.

Med anledning av den i 21 § av gällande instruktion meddelade föreskrift få revisorerna slutligen härmed för riksdagen meddela, att med avseende på riksbankens förvaltning under den tid granskningen omfattat revisorerna ej funnit anledning till erinran utöver vad i berättelsen förekommit samt att de för sin del anse, att ansvarsfrihet bör fullmäktige beviljas.

För riktigheten av i denna berättelse meddelade sifferuppgifter ansvarar den sekreterare, som vid granskningen av riksbanken biträtt revisorerna. Jämlikt gällande instruktion kommer denna berättelse att överlämnas till fullmäktige i riksbanken.

Stockholm den 16 december 1934.

Siffer-
uppgifterna.

Bj. Holmgren.	Ernst Åström.	Edv. Uddenberg.
Torsten Ström.	L. Tjällgren.	O. A. Ernfors.
Elof B. Andersson.	Nils Gabrielsson.	Ernst Hage.
Arthur Gustafson.	Erik Fast.	Gustav Johanson.

Al. Wanner.
